

به مناسبت هفته تامین اجتماعی و در جهت تجهیز و توسعه خدمات درمانی تامین اجتماعی، اورژانس، هتلینگ و ام آر آی بیمارستان تامین اجتماعی آتیه همدان با حضور عبدالرحمن تاج الدین، معاون حقوقی و امور مجلس سازمان تامین اجتماعی و استاندار همدان به بهره‌برداری رسید.
بخش اورژانس این بیمارستان با اعتباری بالغ بر دومیلیارد و سیصد میلیون تومان و مرکز ام آر آی با اعتباری حدود هفت میلیارد تومان راه‌اندازی شده است.

یکشنبه ● ۳۱ تیر ۱۳۹۷ ● شماره صد و شصت و یک

ا ت ی چ ع ه ن و

سازمان تامین اجتماعی باز

سازمان تامین اجتماعی همچون سازمان‌های دیگر در عصر کنونی با عنصر «اطلاعات» و کارکردهای آن ملازمه‌ای وثیق دارد. مضافاً اینکه اطلاعات در سازمان تامین اجتماعی صرف‌نظر از جنبه‌های عمومی و رایج آن، در همه سازمان‌ها، دارای مولفه «امانت‌داری» نیز است. به عبارت دیگر، اطلاعات مربوط به سوابق پرداخت حق بیمه مشمولان قوانین کار و تامین اجتماعی به مثابه حق الناس بوده و ودیعه و امانتی است که افراد در دوران کار و اشتغال و زمانی که دارای توان مالی هستند نزد سازمان تامین اجتماعی می‌سپارند تا در صورت بروز ریسک‌ها و مخاطرات مشمول قانون نظیر بیماری، بیکاری، ازکارافتادگی در زمان حیات، از آن بهره‌مند شوند... اطلاعات در سازمان تامین اجتماعی از منظر محاسباتی نیز دارای نقش و کارکرد ویژه‌ای بوده و زیرساخت انجام محاسبات بیمه‌ای (آکچوئری)

است که باید تراز تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی برای سازمان تامین اجتماعی باشد. نتیجه آنکه «اطلاعات» در سازمان تامین اجتماعی واجد نقش‌های «ابزاری» (برای ارائه خدمت)، «امانت‌داری» (برای صیانت از حقوق بیمه‌شدگان، محاسباتی (برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مبتنی بر آکچوئری) بوده است. علاوه بر این‌ها با توجه به تغییر و تحولات مستحدثه در باب «شفافیت»، «پاسخگویی» و «حکمرانی مطلوب» نظیر گشودگی اجتماعی و «جریان آزاد اطلاعات»، «سازمان‌های شیشه‌ای» و پیشرفت‌های تکنولوژیکی در عرصه‌های رایانه، اینترنت، وب، شبکه‌های اجتماعی و ابزارهای هوشمند باید به کارکردهای ارتباطی و رسانه‌ای» و «سرمایه‌ای» اطلاعات در سازمان تامین اجتماعی نیز توجه ویژه‌ای داشت.

در کارکرد «ارتباطی و رسانه‌ای» اطلاعات سازمان تامین اجتماعی به رویکرد «سیستم‌های داده‌باز» و «سازمان تامین اجتماعی باز» می‌رسیم که بر اساس آن، باید اطلاعات عمومی و مفید برای مخاطبان و ذی‌نفعان به سهولت و سرعت در دسترس همگانی و عمومی قرار گیرد و زمینه‌ای فراهم شود تا افراد بتوانند بدون هیچ محدودیتی با استفاده از در دسترس‌ترین و نزدیک‌ترین وسیله ارتباطی (تلفن همراه و شبکه‌های اجتماعی، اینترنت، سایت و...) به اطلاعات عمومی مورد نیاز خود از سازمان تامین اجتماعی دست یابند. بدیهی است این گشودگی اطلاعاتی باید در ارتباط با اطلاعات شخصی با رعایت اصول اخلاقی و قوانین و مقررات مربوط به حریم خصوصی افراد صورت گیرد. پرواض است که بزرگی و اعتبار سازمان تامین اجتماعی به حدی است که فقط اعلام اینکه شرکتی یا لایکیشنی مورد تایید یا طرف قرارداد سازمان تامین اجتماعی است، می‌تواند منجر به رانت‌ها و گردش مالی عظیمی شود. نتیجه آنکه متناسب با جنس اطلاعات سازمان تامین اجتماعی بایستی رویکردهای متفاوتی نسبت به آن‌ها اعمال و ملاحظات و مقتضیات مترتب بر آن‌ها را رعایت کرد:

۱- اطلاعات خصوصی و محرمانه: با توجه به لزوم رعایت اصول اخلاقی و قانونی مربوط به حریم خصوصی افراد، باید از انتشار عمومی اطلاعات خصوصی افراد خودداری کرد و آن را از دسترسی افراد غیر مرتبط دور داشت. نظیر اطلاعات مربوط به بیماری‌ها و داروهای مصرفی یا اطلاعات مالی مربوط به کارفرمایان در عملیات بازرسی دفاتر قانونی، به‌ویژه اطلاعات مربوط به سوابق پرداخت حق بیمه افراد که نزد سازمان امانت است.

۲- اطلاعات عمومی: اطلاعاتی که دارای مختصات «داده‌باز» (Open data) بوده و باید با سهولت و سرعت و به‌صورت برخط (On-line) انتشار یافته و در اختیار همگان قرار گیرد. بخشی از این مختصات در قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، مصوب سال ۱۳۸۸» اشاره شده است، بنابراین در حال حاضر با توجه به توسعه

و تعمیم رویکرد «داده‌باز» و «حکمرانی مبتنی بر داده‌باز» که طیف وسیعی از اطلاعات را شامل می‌شود از جمله آن می‌توان به اطلاعات آماری، بودجه‌ای و مالی مربوط به فعالیت‌های سازمان‌ها، قیمت تمام‌شده خدمات و میزان پرداختی به مدیران و پرسنل اشاره کرد. به‌طور مثال، اگر آمارها و هزینه‌های بخش درمان سازمان تامین اجتماعی و قیمت تمام‌شده آن به‌طور صحیح، دقیق و کامل منتشر شود دیگر این اتفاق پیش نمی‌آید که وزیر بهداشت در فروردین سال جاری در صحن علنی مجلس شورای اسلامی اعلام کند که هزینه تولید

درمان در سازمان تامین اجتماعی سه برابر هزینه آن در بخش دولتی است و قس علی‌هذا.

۳- اطلاعات سرمایه‌ای: اطلاعاتی که اشخاص حقیقی و حقوقی (شرکت‌ها، موسسات و اپلیکیشن‌های تجاری) به قصد انتفاع و سودآوری و توسعه سهم بازار از آنها استفاده می‌کنند و نوعی رانت و امتیاز و انحصار من غیرحق محسوب می‌شود و علی‌القاعده نباید از بد سازمان خارج شود و سود و بهره آن، نصیب افرادی خاص شود.

اطلاعات و ارتباطات (تراکنش‌ها) سازمان تامین اجتماعی، هم «امانت» است و هم «سرمایه» به همین دلیل باید مورد صیانت قرار گیرد و از دست‌اندازی مصون بماند. چراکه خدشه در این امر می‌تواند «اعتداد» بین شرکای اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی را به خطر بیندازد و از آنجا که سازمان تامین اجتماعی یک سازمان بزرگ‌مقیاس ملی بوده و دارای یک نام‌نمای (Brand) معتبر و موثق است در نوع مشارکت‌هایی که مبتنی بر اطلاعات و ارتباطات (تراکنش‌ها) میان سازمان و مخاطبان صورت می‌گیرد باید وسواس و دقت بسیار زیادی به کار برد که هم شأن و جایگاه سازمان حفظ و حراست شود و هم زمینه ایجاد رانت، امتیاز و انحصار من غیرحق برای بخش خصوصی ایجاد نشود.

اگر قرار است این ظرفیت‌های بالفعل و بالقوه مبتنی بر اطلاعات و ارتباطات (تراکنش‌ها) سازمان تامین اجتماعی به بخش خصوصی واگذار شود، اولاً، باید در قالب مزایده و مناقصه و با رعایت صرفه و صلاح سازمان و در یک فضای رقابتی انجام گیرد. ثانیاً، شان و جایگاه سازمان حفظ شود. ثالثاً، سهم متناسبی از سود یا درآمد این فعالیت‌ها به سازمان تعلق گیرد. سازمان باز، شفاف و شیشه‌ای یکی از رویکردهای نوین است که مبتنی بر «داده‌باز» تعریف می‌شود و بر این اساس دیگر در یا پنجره‌ای خاص و محدود برای دسترسی به اطلاعات تعبیه نمی‌شود، بلکه آن دسته از اطلاعاتی که مربوط به حریم خصوصی افراد نیست یا به مسائل امنیتی مربوط نمی‌شود بدون هیچ محدودیت زمانی، مکانی، جغرافیایی و... در دسترس همگان قرار می‌گیرد و هیچ انحصار، امتیاز و رانتی

برای دسترسی یا بهره‌برداری این نوع اطلاعات اعمال نمی‌شود. قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» مصوب ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی، «اطلاعات عمومی» را این گونه تعریف می‌کند: «ماده ۲: اطلاعات غیرمشخصی نظیر ضوابط و آیین نامه‌ها، آمار و ارقام ملی و رسمی، اسناد و مکاتبات اداری که از مصادیق مستثنیات فصل چهارم این قانون نباشد». آنگاه در فصل چهارم این قانون مشخص می‌شود که این استثنائات شامل اسرار دولتی، حریم خصوصی افراد، اطلاعات و اسرار تجاری یا اطلاعات

نافی و لطمه‌زننده به مواردی همچون امنیت و آسایش عمومی، کشف جرائم، ممیزی‌های قانونی دولتی و امثالهم می‌شود. بدین ترتیب، مشخص می‌شود بخش اعظم اطلاعاتی که در دولت وجود دارد حسب تدارک این قانون «اطلاعات عمومی» محسوب شده و دولت موظف به انتشار آن‌هاست. ویژگی‌های داده‌باز عبارت‌اند از:

کامل بودن: تمام داده‌های عمومی باید کامل در دسترس باشد. هر داده‌ای عمومی به‌شمار می‌آید، مگر

اینکه مربوط به حریم خصوصی افراد، مسائل امنیتی و موارد استثنائی باشد. اصلی بودن: داده‌ها باید تا حد امکان به صورت مجز ادر منبع داده ذخیره شوند. اگر نهاده‌ی ترجیح می‌دهد داده‌های خود را به مجموعه‌ای اطلاعات یا کدهای خاصی تبدیل کند باید متعهد شود که داده‌های خود را با کیفیت کامل و به‌صورت داده‌انبوه قابل دسترسی قرار دهد تا دیگران بتوانند از آن استفاده کنند و داده‌ها برای آیندگان محفوظ باشد.

به موقع بودن: داده‌ها باید در کوتاه‌ترین زمان ممکن که به وجود آن‌ها نیاز است در دسترس قرار گیرند تا ارزشمند باشند.

در دسترس بودن: وسعت دسترسی داده‌ها باید بیشترین کاربران و گسترده‌ترین اهداف را دربرگیرد. الزم است داده‌ها روی بستر اینترنت منتشر شود تا با بزرگ‌ترین عرصه کاربران و استفاده‌های مختلف، مطابقت داشته باشد و باید با قابلیت ماشین‌خوانی سازمندی شده باشند. ماشین‌خوان بودن: داده‌ها قاعدتاً باید ظرفیت استفاده را داشته باشند و لازم است به درستی کدنویسی شوند. تبعیض آمیز نبودن: داده‌ها باید برای هرکسی قابل دسترس باشد و هیچ‌گونه نیازی به ثبت نام نداشته باشد.

اختصاصی نبودن: داده‌ها باید در فرمتی موجود باشند که هیچ نهاده‌ی انحصار آن‌ها را در اختیار نداشته باشد. فرمت‌های اختصاصی، محدودیت‌های غیرضروری را برای کسی که از داده‌ها استفاده می‌کند تحمیل می‌کند. جواز آزاد داشتن: هیچ‌یک از داده‌ها نباید موضوع قانون کپی‌رایت، قانون ثبت اختراع یا قوانین برند و اسرار

تجاری باشند. از آنجا که اطلاعات دولتی ترکیبی از داده‌های عمومی و اطلاعات شخصی است، حسب محدودیت‌های قانونی دستگاه‌ها، این مسئله مهم است که دقیقاً مشخص شود، آیا موارد موضوع قانون کپی‌رایت و هر داده غیر باز دیگری، در دسترس قرار دارد یا دسترسی به آن نیازمند مجوز است یا نه. در هر حال به نظر می‌رسد وقت آن رسیده است که سازمان تامین اجتماعی با توجه به گستره جمعیتی، جغرافیایی، زمانی، مالی و اطلاعاتی فعالیت‌های خود و با عنایت به حجم بالای اطلاعات متبادله و تراکنش‌های متواتر و پربسامد خود

با مخاطبان و ذی‌نفعان و شرکای اجتماعی خود، به سمت رویکردهای مبتنی بر «داده‌باز» حرکت کرده و از یک طرف با انتشار آزاد اطلاعات و داده‌های باز سهولت و سرعت دسترسی به آن‌ها را بالا برد و از طرف دیگر از ایجاد انحصار، امتیاز و رانت در این زمینه جلوگیری کند و با ایجاد «شفافیت» راه را بر هر نوع حس و گمان و شایعه‌ای ببندد.

هزاره سوم، عصر اطلاعات شبکه‌ای و شکل‌گیری فضای مجازی بر بستر ابزارهای هوشمند، رسانه‌ها را ویرترین سازمان‌ها کرده است. توسعه رسانه‌ها و ارتباطات در اشکال گوناگون که به سرعت در حال تغییر هستند فرایندهای ارتباطی و رسانه‌ای سازمان‌ها را دستخوش تغییر و تحول ساخته‌اند و این پدیده ایجاب می‌کند تا سازمان‌ها با شناخت علمی و روزآمد از این عرصه، در بهترین زمان و به بهترین نحو، از بهترین و مناسب‌ترین رسانه‌ها استفاده کنند و در این میان سازمان‌هایی موفق هستند که این الزامات عصری را به‌خوبی و به‌موقع درک کنند و در جهت بهره‌گیری از این رویکردهای نوین با رعایت صرفه و صلاح سازمان و ذی‌نفعان واقعی آن گام بر دارند . سازمان تامین اجتماعی نیز باید به سرعت در زمینه بومی‌سازی مفهوم «داده‌باز» اقدام کند و بنا بر ملاحظات و مقتضیات سازمانی، تفکیک و تمایز لازم بین اطلاعات و ارتباطات (تراکنش‌ها) سازمان و واحدهای سازمانی با مخاطبان، ذی‌نفعان و شرکای اجتماعی قائل و آن دسته از اطلاعات که مشمول داده‌باز می‌شوند را راساً منتشر و زمینه دسترسی همگانی و رایگان (بدون انحصار و امتیاز و رانت برای یک مجموعه یا اپلیکیشن خاص) را فراهم کند و آن دسته از اطلاعات و ارتباطاتی (تراکنش‌ها) را که کارکرد سرمایه‌ای داشته و ظرفیت استفاده تجاری و انتفاعی از آن‌ها وجود دارد را در مجموعه‌های متعلق به خود متمرکز کند و اگر می‌خواهد آن را برون‌سپاری کند، باید در یک فضای رقابتی و با رعایت صرفه و صلاح سازمان در این زمینه اقدام شود.

این متن تلخیصی از یادداشت عضو و نایب رئیس هیئت‌مدیره سازمان تامین اجتماعی است که در سایت تامین ۲۴ هم منتشر شده‌است.

در اداره کل تامین اجتماعی غرب تهران انجام شد

رونمایی از صدور غیر حضوری دفترچه بیمه

در مراسمی با حضور استاندار تهران، برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، نمایندگان تشک‌ل‌های کارگری و اصناف و مدیران کل ستادی و اساتنی از روند صدور و تحویل دفترچه درمانی به‌صورت غیرحضوری رونمایی شد. محمدحسین مقیمی، استاندار تهران در این مراسم با بیان اینکه سازمان تامین اجتماعی با ارائه خدمات و تعهدات کوتاه و بلندمدت خود احساس آرامش و امید را به مردم انتقال می‌دهد، خدمات تامین اجتماعی را از جمله شاخص‌های توسعه‌یافتگی خواند و گفت: «یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافتگی، ارائه خدمات تامین اجتماعی است و گسترش این خدمات میزان توسعه‌یافتگی و رفاه عمومی شهروندان را نشان می‌دهد.» وی با اشاره به رویکرد گسترش خدمات بیمه‌های اجتماعی در دولت تدبیر و امید، ارائه خدمات غیرحضوری در سازمان تامین اجتماعی را تحولی بزرگ دانست و افزود: «هرچه سازمان تامین اجتماعی به سمت ارائه خدمات غیرحضوری گام بردارد، نشان از توسعه‌یافتگی سازمانی آن است.» مقیمی با ارزشمند توصیف کردن صدور غیرحضوری دفترچه‌های درمانی گفت: «با اجرای این طرح و صدور دفترچه‌های درمانی در کمترین زمان ممکن رضایت‌مندی مخاطبان را در پی خواهد داشت.» محمدرضا بادامچی، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی نیز در این جلسه با استقبال از غیرحضوری شدن خدمات درمانی تامین اجتماعی، گفت: «اقدامات سازمان تامین اجتماعی در راستای شفافیت، شایسته تقدیر است و قطعاً با الکترونیکی شدن خدمات، شاهد تامین رفاه خواهیم بود و فساد اداری نیز کاهش می‌یابد.» مدیرکل تامین اجتماعی غرب تهران در این مراسم، خبر داد تا پایان سال، ۲۲ خدمت غیرحضوری دیگر بر اساس طرح «میز خدمت» در سازمان تامین اجتماعی به بهره‌برداری می‌رسد. ناهید حیدری، صدور و تمدید غیرحضوری دفترچه بیمه تامین اجتماعی را یکی از اقدامات مهم سازمان در راستای راهبرد به‌روزرسانی خدمات تامین اجتماعی دانست و گفت: «این طرح با نگاه ویژه سازمان به اقتصاد مقاومتی و با تکیه بر امکانات و ظرفیت‌های داخلی طراحی و به مرحله اجرا رسیده است.» وی با تشریح مهم‌ترین اقدامات سازمان تامین اجتماعی در حوزه‌ای تی، به‌دربافت غیرحضوری لیست‌های بیمه و دریافت و پرداخت غیرحضوری برگه پرداخت‌های حق بیمه، دریافت و مشاهده سوابق بیمه‌ای و فیش‌های حقوقی مستمری‌گیران اشاره کرد. الکترونیکی کردن پرونده‌های فنی و مستمری‌گیران، بازرسی الکترونیکی و شماره‌تأمین اجتماعی اختصاصی از دیگر خدمات مهم حوزه IT بود که مدیرکل تامین اجتماعی غرب تهران بزرگ دربارۀ آن‌ها توضیحاتی داد. حیدری با بیان اینکه خدمات غیرحضوری دفترچه از دو درگاه ارائه می‌شود، تصریح کرد: «این خدمت هم از طریق سامانه تلفن گویا به شماره ۴۲۲۷۶ و نیز از طریق وب‌سرویس به آدرس gtsos.ir ارائه می‌شود و بیمه‌شدگان از طریق این دو درگاه می‌توانند درخواست تمدید یا صدور دفترچه داشته باشند و در صورت دلخواه، دفترچه خود را در درب منزل دریافت کنند.» مدیرکل تامین اجتماعی غرب تهران بزرگ، سازمان تامین اجتماعی را نهادی درآمد هزینه‌ای توصیف کرد که ریسک‌های اجتماعی را پوشش می‌دهد، وی اظهار کرد: «برای تشویق کارفرمایان خوش حساب علاوه بر بخشودگی جرایم بیمه‌ای، سایت‌های VIP را راه‌اندازی کرده‌ایم و در حال حاضر نیز ۶۰ درصد از کارگاه‌های شعب از خدمات VIP استفاده می‌کنند.» در پایان این مراسم دفترچه درمانی غیرحضوری به صورت نمادین به مقیمی، استاندار تهران اهدا شد.

